

FRANCE VURNIK: V KAPLJI ČASA

Freska

Kmečka bajta, oče ji je zamenjal slamnato streho z opečnato, dimnica, vsa črna in smolnata, v kateri se je neznana stara mati prehladila za smrt, oče jo je zrušil in sezidal novo belo kuhinjo, da sva z mamo jokala v njej; tiho, neopazno, neslišno vsak zase.

Stare skrinje, z bratom sva jih pometala s podstrešja in potem pila vino za malico, ker sva opravila pomembno delo.

Poti okrog njiv in senožeti, prehodila sva jih s tresočo dedovo roko.

Smreke na Jelovici — vsi dedje so jih varovali za stara leta, da bi ne bili osamljeni in lačni, pa so jih logarji obsekali s sekiricami in poštempljali z nezbrisnimi pečati štorov.

Poti na Brezje za krstami, za usahlo krvjo moje krvi, za spori, ljubeznimi, souraštvu, ki so se zlili v zemljo.

In gore, gore, kamnite in gozdnate,
pete maše, zvonovi, zvonovi v ušesih
in vlak in prvi korak v svet
in zvenenje kamna, ta monotona pesem očetovih rok,
breg, mehki vlažni breg, Sava, zaušnice,
potepanja in bojazni, pečen krompir, osmojeni lasje,
zažgana koruza in mah
in dvoje svetlih oči,
dvoje poševnih oči
in glas, dušeči glas, nezemski glas, pesem,
nikoli več je ni znala zapeti,
nikdar več ni imela tako poševnih oči.

In bombe, letala, streli;
kamion mrtvih talcev drug čez drugega,
nekdo se še v mukah premika,

čelade, čelade nad njimi, kopita,
cevi, reflektorji, rafali skož noč tja čez Savo,
rafali, salve, govori, mitingi, povorke, baklade,
bakla v roki in hripavo grlo,
govori, sovražniki

in vprašaji v očeh.

Pogreb

Zdaj se srečujemo samo še pri pogrebih
v temnih oblekah in z maskami na obrazih.

Na visok mrtniški oder so položili gospodarja,
poiskali stare svečnike, kropivnik in meščast križ
in se skušali spomniti vsega,
kar naj bi sodilo k podobi gospodarja.

Varujemo ga podnevi in ponoči,
pijemo žganje in črno kavo
(vse bo propadlo, bi rekli stari)
in govorimo, govorimo o vsem, kar vemo.

Zdravnik — tudi zdravnika imamo v družini —
z na pol razumljivimi besedami razlaga vzroke smrti
in ženske zajokajo,
ker se jim zdi,
da morajo biti za smrt še druge reči.

Stric pravi, preveč je garal
in premalo dal nase;
pri tem je obstal, ker ni hotel reči,
da je preveč pil,
sicer bi ženske še bolj jokale.

Iščejo trenutke njegovega veselja
in vrtajo za spomini, ki bi pričali,
da je bil najboljši,
najdelavnejši,
najveselejši
človek daleč naokoli.

Potem se zbiramo,
spet pijemo juho, kavo in žganje,
ker zunaj je bela odeja